

Årsredovisning 2020

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Ekonomi	3
2 Nämndernas berättelse	4
2.1 Uppföljning av förvaltningens uppdrag	4
2.1.1 Kommunala styrdokument av betydelse	4
2.1.2 Statlig styrning inom verksamhetsområdet	5
2.1.3 Uppdrag och ansvarsområde	5
2.2 Årets viktiga händelser	7
2.3 God ekonomisk hushållning	10
2.4 Måluppfyllelse	15
2.4.1 Kommunfullmäktiges mål: Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nyttänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.	15
2.4.2 Kommunfullmäktiges mål: Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivsselfaktorn. 15	15
2.4.3 Kommunfullmäktiges mål: Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens. 17	17
2.5 Medarbetare	17
2.6 Framtiden	18
2.7 Intern Kontroll	20
2.7.1 Att rutin för hantering av kontanta medel inte efterföljs	20
2.7.2 Brist på personal	20
2.7.3 Ohälsosam arbetsmiljö	21
2.7.4 Persondataskyddet för brukare riskeras	21
2.7.5 risk att personuppgifter inte hanteras på rätt sätt	21

1 Ekonomi

2 Nämndernas berättelse

2.1 Uppföljning av förvaltningens uppdrag

2.1.1 Kommunala styrdokument av betydelse

Utmaningar under året.

Kommunens mest påtagliga styrmedel är budgetdokumentet. Där finns både den ekonomiska fördelningen av medel till verksamheterna, mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning och mål för verksamheterna.

Under fjolåret antogs två viktiga kommunala styrdokument som verksamheten lagt särskild vikt vid, - kompetensförsörjningsstrategi och digitaliseringsstrategi. Dessa områden är identifierade som nyckelområden för att kommunen och förvaltningen ska klara sitt välfärdsuppdrag på ett bra sätt. Genom strategierna har verksamheten gjort prioriteringar och skapat fokus kring frågorna.

Några övriga dokument som styr verksamheten:

- Arkivregler
- Arvodesreglemente
- Ånge kommuns styrprocess samt regler för internkontroll
- Finanspolicy
- Upphandlingspolicy
- Informationssäkerhetspolicy
- Handlungsplan för persondataskydd
- Kommunikationspolicy, strategi och riktlinjer för sociala media
- Handlungsprogram olycksförebyggande arbete
- Krisledningsplan
- Plan för tillgänglighet och delaktighet
- Relevanta dokument inom personalområdet som arbetsmiljöpolicy mm
- Kostpolicy
- Riktlinjer för bistånd
- Delegeringsordning

Anpassning av styrdokument

Det finns ett pågående visionsarbete för kommunen och det gör att nästa naturliga steg är att se över vilka dokument som ska kopplas till visionen. De styrande dokumenten är i flera fall ålderstigna, och en ny prioritering kommer kring de områden som verkligen behöver fokus. Utan en tydlig politisk vision blir arbetet svårare i förvaltningarna. Tydliga visioner och målbilder kommer att underlätta prioriteringar för förvaltningen. En utmaning under perioden har varit hanteringen av Covid-19, och därigenom en nedprioritering av det utvecklingsarbete som kunnat avvaktas.

2.1.2 Statlig styrning inom verksamhetsområdet

Verksamheten styrs av

GDPR – Dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation)

HSL – Hälso- och sjukvårdslagen

LASS – Lag om assistansersättning

LPT – Lag om psykiatrisk tvångsvård

LRV – Lag om rättspsykiatrisk vård

LSS – Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

LUL – Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

LVM – Lagen om vård av missbrukare

LVU – Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga

PuL – Personuppgiftslagen

SoL – Socialtjänstlagen

SOSFS – Socialstyrelsens föreskrifter

SFS nr: Alkohollag (2010:1622)

Utmaningar under året

Både Sol och LSS har regeringen påbörjat en översyn. Det är väldigt olyckligt för vissa grupper i samhället att denna översyn ej verkställs. Ett exempel är dom brukare som har personligassistans där många ramlar mellan stolarna och i slutänden är det kommunerna som står med extra kostnader.

2.1.3 Uppdrag och ansvarsområde

Översikt av verksamheten

Socialförvaltningens verksamhetsområde utgår från lagstadgad verksamhet. Verksamheterna bedriver vård och omsorg, kommunal hälso och sjukvård och individ och familjeomsorg.

Socialnämndens ansvarsområde utgörs av:

- SÄBO
- Kortvård
- Dagvård
- Hemsjukvård
- Hemtjänst
- Gruppboende
- Serviceboende LSS
- Daglig verksamhet LSS
- HVB för ensamkommande
- Stödboende för ensamkommande
- Utsluss för ensamkommande
- Fält och stöd verksamhet
- Öppenvård vuxna
- Barn och familj
- Vuxenstöd
- Försörjningsstöd

- Socialpsykiatri
- Alkoholhandläggning

Särskilda uppdrag och prioriteringar

- **Nytt verksamhetssystem för kvalitetsledning**

Kvalitetsledningssystemet sattes i Januari 2020 och har egenkontroller för kvalitet inlagd för varje del av verksamheten. Ambitionen är att skapa en digitaliserad kvalitetsledning med bättre möjligheter till överblick och delaktighet i alla led i organisationen. Som ett första år har 2020 avsetts att etablera vana att använda sig av systemet bland cheferna i förvaltningen. Inriktningen har varit ledningsprocesser och kärnprocesser.

Kvalitetsledning är föränderlig av sin natur och strävan med systemet är att inte bara förbättra verksamheterna utan också själva ledningssystemet. Därför kommer det aldrig att "bli färdigt". Det skulle kunna kallas för ett "levande system", där systemet hela tiden ska förbättra sig själv och vara relevant för verksamheterna.

Arbetet har börjat i liten skala för att etablera vanor och upplevd nytta med användandet. Tyvärr har dock användandet av systemet plågats av motgångar under första halvåret 2020 då fokus har legat på hanteringen av Covid-19.

- **Omställning till Nära vård**

Arbetet med nära vård har tagit fart. Tillsammans med regionen har ett programdirektiv och avsiktsförklaring utarbetats. Både kommunerna och regionen håller på att rekrytera nyckelpersoner för uppdraget. Viktigt är att förankring sker i alla kommuner på politisk nivå eftersom vissa strukturella prioriteringar kan bli aktuella.

- **Samverkan mellan Socialnämnden och Utbildningsnämnden.**

Arbete med att förebygga och förhindra utanförskap bland barn och unga. Exempel på detta är projekt i Fränsta och Ånge. Vidare kör vi även igång med ett större projekt i samverkan mellan Socialtjänsten och Utbildningsnämnden. Följande informationsbrev har gått ut inför satsningen:

Utbildningsnämnden och socialnämnden arbetar med en del gemensamma mål. Båda tycker att barn och ungdomar är självklara när kommunen planerar för sin framtid. Välmående barn och ungdomar som trivs med sin utbildning, sin omgivning och sin fritid är ett intresse för alla i kommunen.

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har tidigare samarbetat i olika forum för att förbättra möjligheterna för barn och unga att lyckas i skolan och få en bra fritid. Nu har vi fått möjligheten att genomföra ett projekt som finansieras med statligt riktade medel.

Projektet riktar sig till barn från förskoleklass till årskurs tre och har temat mental träning. För precis som muskler kan tränas och göras starkare kan förmågan att hantera kluriga situationer också tränas och göras starkare. Med många verktyg i verktygslådan kan man lösa fler uppgifter.

Projektet med mental träning i skolan innefattar både elever och personal. Till vår hjälp kommer vi att ha Anna-Karin F Gunnarsson och Peter Gunnarsson från företaget Peakyou (Du kan läsa mer om företaget på www.peakyou.se).

2.2 Årets viktiga händelser

Covid-19

Från och med vecka 11 har arbetet med att förebygga/minska spridning av Covid-19 dominerat verksamheternas arbete. Arbetet har varit av sådan karaktär att utrymme inte funnits för andra prioriteringar. Rutiner för att hantera smittade personer och att förebygga smittspridning är utarbetade och implementerade i verksamheten. Samverkansmöten med smittskydd och vårdhygien i länet samt även möten med hälsocentralen och vårdcentralen har varit framgångsrikt.

Dagliga möten med enhetschefer och ersättare via kommunikationssystemet TEAMS har gjort att information och frågor hanterats omgående vilket har varit uppskattat och effektivt. Verksamheten har även byggt upp ett provtagningssteam, bestående av sex undersköterskor vilket bidragit till att hantera misstänkt smitta snabbt. Trots detta har framförallt äldreomsorgen varit hårt drabbad sista kvartalet.

Antal händer i vården har varit svårt att tillgodose under Pandemin. Framförallt inom äldreomsorgen.

På grund av vikariebrist inom Hälso- och sjukvård har direktupphandling av sjuksköterskor och arbetsterapeut gjort. Omprioriteringar av resurser har gjorts inom den egna förvaltningen och andra förvaltningar.

Teknik

Socialnämnden arbetar övergripande med en digitaliseringsplan även om det mesta har fått stå tillbaka på grund av Pandemin. 2020 har arbetet varit koncentrerat på införandet av nytt dokumentationssystem Lifecare. Det nya systemet innebär bla att våra medborgare som har behov av försörjningsstöd skall kunna göra detta även digitalt. Även orosanmälningar kommer att finnas digitalt. Arbetet kommer att fortsätta under 2021

Förutom arbetet med Covid-19 har rutiner för läkemedelsautomat (Dosell) utarbetats och den första maskinen har tagits i bruk i mitten på juni. Även där är samverkan uppbyggd mellan patientansvarig läkare, sjuksköterska, enhetschef, brukare och teknikansvarig på hemtjänsten.

Även digitalsigtering har upphandlats och skall införas 2021 inom kommunal hälso- och sjukvård.

Förebyggande arbete

Kostprojektet har gått från att vara en lokal försöksverksamhet inom särskilt boende till att börja införas i övrig verksamhet. Kostprojektet handlar om att ge brukare en mer tilltalande måltidsupplevelse och en bättre timad tillförsel av näringsämnen. Matglädje och resultat i kroppsvikten hos brukare har registrerats. En förbättrad upplevelse av måltider och jämnare näringstillförsel har ett brett utfall för brukares välmående och blir en parallell förstärkning till övrigt förebyggande arbete, som exempelvis det fallförebyggande arbetet. Projektet har varit en framgång i samverkan mellan två förvaltningar; Teknisk förvaltningen och Socialtjänsten. Men även detta arbete har stannat av pga. pandemin eftersom tanken var att implementera arbetssättet inom alla särskilda boenden.

Arbetet med fallförebyggande verksamhet har fortsatt. Två arbetsgrupper (Hallstaborg och

hemtjänst mitt) har utsett fallcoacher som tillsammans med sjuksköterskor, arbetsterapeut och fysioterapeut gått Socialstyrelsens utbildning "ett fall för teamet". Övriga i personalgruppen kommer att gå utbildningen individuellt. Arbetsätt utarbetas utifrån respektive verksamhet. Dock har detta arbete inte kunnat fullföljas eftersom det varit stor resursbrist av personal under pandemin.

Organisatoriska förändringar

En viss omorganisation skett under året. För att kunna finansiera socialpsykiatri har en minskning inom öppenvården skett. Socialpsykiatrisamordnare har rekryterats för att stärka förvaltningens förmåga att möta efterfrågan på handledning och koordinering av frågor som berör psykiskt mående, både internt och till medborgare. Från och med augusti är tjänsten tillsatt.

Socialnämnden har minskat med en verksamhetschef. Hemtjänst och hemsjukvård har gemensam verksamhetschef med LSS. Verksamhetschef för SÄBO har tagit över biståndshandläggarna. För att kunna möta behovet av en mer förebyggande socialtjänst har Hälso- och sjukvårdens rehabenhet förstärkts med en till enhetschef har tillsatts. Dessutom var Hälso- och sjukvårdsgruppen för stor för att kunna säkerställa en god arbetsmiljö.

Minskning av antal platser inom särskilt boende har skett till följd av minskad efterfrågan. Spångbrogårdens särskilda boende har genomgått en omstrukturering till ett boende för äldre. Detta innebar att brukare som valde att bo kvar övergick till hemtjänst, vilket i sin tur ökade behoven av hemtjänst. Däremot har inte den planerade fortsatta anpassning av antal platser inom särskilt boende kunnat genomföras på grund av pandemin.

Inom LSS har socialnämnden öppnat en tillfällig gruppbostad på Spångbro. I juni togs den i drift. Den pågående pandemin gjorde sig påmind även i denna uppstart där mer resurser hade underlättat uppstarten. Ett intressant arbete har pågått i denna nya gruppbostad vad gäller innovativa digitala lösningar för att underlätta för brukare och personal.

IFO

Ångemodellen är ett relativt nytt arbetsätt för att få klienter med försörjningsstöd i sysselsättning. Det är en modell där fokus ligger på arbete/sysselsättning och individens egna resurser. Detta är ett samarbete mellan utvecklingsenheten och socialtjänsten. Socialnämnden ser detta arbetsätt som långsiktigt och har inte förväntat att se så stora effekter ännu. Under slutet av 2019 kom beslut om att arbetsmarknadsenheten beviljats projektmedel av EFS för en period av 3 år vilket har möjliggjort en utökning av antalet anställda i projektet. 2020 har gått i pandemins tecken och för många som står långt från arbetsmarknaden har det faktiskt inneburit möjligheter till arbete och sysselsättning. Ett ökat behov av arbetskraft till lågtröskelarbeten har gjort att många fått sysselsättning. För andra delar i verksamheten så har pandemin inneburit begränsningar, särskilt för dem som skall göra studiebesök på arbetsplatser, behöver en praktikplats och liknande.

Under 2020 överfördes Socialpsykiatri till IFO. I augusti anställdes en samordnare. Samordnaren har under tiden hon varit anställd ägnat sig åt att skapa kontaktnät med nyckelpersoner från olika samhällsfunktioner, hon har arbetat med individärenden, handledning av personal och rådgivande kontakter, även haft motiverande samtalsterapi i enskilda ärenden. Vidare har samordnaren handlett och undervisat personal inom omsorgen i psykisk ohälsa och andra funktionsnedsättningar för att förstärka personalens kompetens.

Då Socialnämnden inför 2020 fick spara in på en tjänst inom öppenvård missbruk så har ingen egen missbruksbehandling bedrivits under året. Däremot har eftervård, anhörigstöd, enskilda samtal gått att genomföra. Ett stort tryck och ökat behov av missbruksvård har utmynnat i många institutionsplaceringar under året.

All samverkan socialnämnden startat med skolan kring barn och unga fortskrider. Socialnämnden har rekviderat medel från Socialstyrelsen för att kunna fortsätta arbetet med att främja psykisk hälsa i skolan under 2020. Det har även tilldelats medel från Tillväxtverket för detta arbete. Flera riktade insatser pågår med ett långsiktigt perspektiv. Pandemin har gjort att saker planerats om men vi följer ursprungsplanen om att införa mental träning i skolorna med fokus på lägre årskurser.

Socialnämnden fattade 2019 beslut om att tillsammans med 5 andra kommuner i länet starta en organisation för gemensam familjehemsvård, i syfte att förbättra möjligheterna till rekrytering av familjehem, öka kvalitén i familjehemsvården genom stöd, handledning och utbildning till familjehem, samt minska antalet sammanbrott. Organisationen har nu rullat i 1,5 år, är fullbemannad och har fokuserat på att marknadsföra och rekrytera familjehem. Ett antal jourhem är kontrakterade och finns att tillgå för de kommuner som är med i GFO. Pandemin har påverkat, framförallt kring de utbildningar, fortbildningar, nätverkande som planerades att genomföras. En del har genomförts digitalt, andra ligger och väntar. En målsättning är att inom länet kunna leverera familjehem till kommunerna för att undvika att deltagande kommuner måste göra dyra, konsulentstödda familjehemsplaceringar.

När det gäller ensamkommande barn och unga har inflödet av asylsökande in till landet varit lågt till följd av bland annat pandemin. Migrationsverket har under året gjort räddningsaktioner för kvotflyktingar och genom det har vi emottagit ett antal ensamkommande med uppehållstillstånd. Överenskommelse gjordes i länet om att Ånge kommun skulle ta emot länets anvisningar av ensamkommande under 2020 (förutom Härnösands). Det har gjorts även om det inte inneburit så många under året. Inför 2021 gäller samma överenskommelse och Ånge kommun har också fått en högre tilldelning av kvotflyktingar (20 st. istället för 10 st.), för att kunna ta emot ensamkommande kvotflyktingar i större utsträckning. Det innebär att kommunen fortsätter med sina verksamheter och driver HVB-hem, stödboende och utslussverksamhet.

Hemtjänst

Personalens engagemang och lojalitet kring att genomföra det goda omvårdnadsarbetet under pandemin måste få nämnas först och främst. Pandemin innebar att under större delen av året fick alla medarbetarna arbeta med att säkerställa god vård och omsorg. Lojaliteten och flexibiliteten hos alla vårdbiträden, undersköterskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter och enhetschefer var och är en förutsättning för att kunna klara av pandemin.

Den stora utmaningen bestod i att kunna genomföra arbetet med många brukare som insjuknat i covid-19 samtidigt som våra medarbetare även dom drabbades av sjukdom då dom också fick covid-19. Verksamheten klarade uppgiften, men priset av detta var en hög andel sjukskrivningar och att annat arbete fått stå tillbaka.

En verksamhetschef slutade under året samt att ytterligare en enhetschef anställdes på 50% inom kommunal hälso- och sjukvård. Sedan slutet av år 2020 så har verksamheten en organisation med en enhetschef på 100% för sjuksköterskor samt en enhetschef på 50% för rehabiliteringspersonalen.

Stöd och omsorg

Under året startades en ny gruppbostad LSS i provisoriska lokaler. Starten gjordes i början av juni månad. Rekrytering och utbildning ägde rum under kvartal ett och två. Våra brukare flyttade in en vecka in i juni månad.

Coronapandemin har som för alla andra överskuggat verksamheten och inneburit många förändringar och anpassningar. Under en kort period har den dagliga verksamheten varit stängd, men under huvuddelen av tiden har verksamheten kunnat bedriva den dagliga verksamheten, uppdelad i mindre grupper med färre deltagare i varje grupp.

Under året så utökades antalet personliga assistentgrupper från två till nuvarande tre grupper.

Under året avslutades en placering. En köpt en plats på LSS gruppbostad gick istället till att kunna erbjuda personen en plats på en gruppbostad i egen regi. Detta har minskat kommunens kostnader med drygt en miljon räknat på årsbasis.

2.3 God ekonomisk hushållning

Drift

Driftredovisning, Socialnämnden, tkr	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse %	Utfall 2019
Verksamhetsintäkter	45 634	34 300		42 853
Verksamhetskostnader	-319 855	-303 932		-307 267
Driftnetto	-274 221	-269 632	-1,7	-264 414

Flyktingverksamhet, Socialnämnden	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse %	Utfall 2019
Verksamhetsintäkter	11 062	13 066		10 228
Verksamhetskostnader	-12 495	-13 341		-11 755
Driftnetto	-1 433	-275	-421,1	-1 527

Första kvartalet gjordes ett gediget arbete med att säkerställa ekonomin. Framförallt inom äldreomsorgen där översyn av timmar och schema genast gav effekt. Sedan kom pandemin och det blev ett helt annat fokus. Prioriteringen blev på rutiner, kontinuitet av personal och stora inköpsvolymen av skyddsutrustning. Att använda sig av bemanningsmodellen för att få en bra ekonomi var omöjlig att kombinera med detta. Kontinuitet prioriterades för att minska smittspridningen vilket fick motsatt effekt på ekonomin. Vilka resurser som staten kommer att skjuta till är inte helt och hållet klart vilket gör prognosen svårbedömd. I december när trycket var som störst på organisationen ersätts inte socialförvaltningen för sina omkostnader från staten. Denna ersättningen kommer någon gång under 2021. Socialnämnden har inte fått igen alla kostnader i samband med pandemin, från staten. Men det motsvarar kostnadstäckningen för ca 70% .

Det socialnämnden har identifierat under som avviker negativt är:

Ensamkommande: stängda gränser, mindre mottagande och pandemin. Rekvirerat bidrag från Länsstyrelsen till integrationsprojekt som delvis har utförts under året, fortsätter 2021. Bokat bort osäker intäkt på 300 tkr. Resultat -1,6 mkr (gymnasielag + 467 tkr = totalt -1 150 tkr)

HVB barn och unga - bokat ort osäkra intäkter på 1 350 tkr vilket ger - 1 238 tkr på resultatet

HVB Vuxen - Ökat behov av institutionsvård under året ger ett resultat på -1 620 tkr.

Hemtjänst och KHS: +2137 tkr

SÄBO som trots tomma platser haft dubbelbemanning på många komplexa ärenden som ej varit kopplat till pandemin. Avviker ca - 1 mkr.

Hemtjänst

Hemtjänsten har backat rejält. Spångbrogården avvecklades och brukare gick över till hemtjänst. Delar av personalen övertogs av Alby hemtjänst. Behoven ökade markant och har först nu stabiliserats. Nattpatrullen har haft utökade resurser i västra kommundelen som gjort att en extra personal per natt satts in. Från och med mitten av juni är extraresursen borttagen. Även komplexa ärenden funnits under året.

Kostnader för leasingbilar ligger minus pga. budget inte stämmer med de extra kostnader som faktureras centralt.

Personalens engagemang och lojalitet kring att genomföra det goda omvårdnadsarbetet under pandemin måste få nämnas först och främst. Pandemin innebar att under större delen av året fick alla medarbetarna arbeta med att säkerställa god vård och omsorg. Lojaliteten och flexibiliteten hos alla vårdbiträden, undersköterskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter och enhetschefer var och är en förutsättning för att kunna klara av pandemin.

Den stora utmaningen bestod i att kunna genomföra arbetet med många brukare som insjuknat i covid-19 samtidigt som våra medarbetare även dom drabbades av sjukdom då dom också fick covid-19. Verksamheten klarade uppgiften, men priset för detta var en hög andel sjukskrivningar och att annat arbete fått stå tillbaka.

En verksamhetschef slutade under året samt att ytterligare en enhetschef anställdes på 50% inom kommunal hälso- och sjukvård. Sedan slutet av år 2020 så har verksamheten en organisation med en enhetschef på 100% för sjuksköterskor samt en enhetschef på 50% för rehabiliteringspersonalen.

Utfall för hemtjänsten: - 1370 tkr

Ansvarsområdet 97729 (hemvårdskontoret) lämnar ett överskott i jämförelse med budget på + **1,108 tkr**. Tre anledningar till detta är; en verksamhetschef har slutat utan att ersättas, två avgiftshandläggare har organisationsmässigt flyttats från hemvårdskontoret till ekonomienheten, samt att beläggning på Hospice varit lägre i jämförelse med budgeten.

Kommunal hälso- och sjukvård

Den kommunala hälso- och sjukvården lämnar ett plus på 1,817 tkr. Att lämna ett överskott på

pengar i budgeten är normalt väldigt bra, men detta överskott är mindre bra. Anledningen är att verksamheten varit underbemannade på sjuksköterskesidan. Den har inte lyckats hitta vikarier i den utsträckning som hade behövts. Detta medför i sin tur att verksamheten inte kunnat arbeta med alla arbetsuppgifter som den borde ha gjort. På lång sikt är det ett stort problem att vara underbemannad, ytterst riskeras patientsäkerheten.

Utfall för kommunal hälso- och sjukvård: + 1817 tkr.

SÄBO

Särskilda boenden har varit hårt prövad i Corona tider där nettomerkostnaden för pandemin är 7,6 mkr. Ett stort arbete med att anpassa arbetsmodellen med schema och X-pass påbörjades innan pandemins utbrott, ett arbete som fick stoppas i samband med utbrottet. Ett fokus på kontinuitet har prioriterats istället för att optimera x-passen. Ett till verktyg för att minska smittspridningen har varit att stoppa rörligheten av personal mellan enheter. Något som påverkade ekonomin med överanställningar och övertid. Merkostnader är ännu inte klarlagda då det inte är klar hur mycket staten kompenserar, vilket gör prognosen svårbedömd. Utöver covidrelaterad påverkan på verksamheten har det även funnits behov av extra resurs till följd av vak, helger och nätter. Extra resurser och vak är inte budgeterat, samtidigt har helger och nätter få x-pass att vara flexibel med, vilket leder till merkostnader. Nyckeltalen för bemanning räcker inte för att täcka behov av brukare som är multisjuka och har komplexa behov. Prognosen till följd av detta behov var - 1 mkr. Det är angeläget att åtgärda bemanningstalen.

Utfall för SÄBO ca: - 7, 8 mkr

IFO

Försörjningsstöd

En minskning av antal hushåll och en liten ökning av snittkostnad per månad per hushåll ger - 200 tkr i resultat för 2020. Under 2019 arbetades Ångemodellen fram, som är ett nytt arbetssätt för att få klienter med försörjningsstöd i sysselsättning. Arbetet har fortgått under 2020. Det är en modell där fokus ligger på arbete/sysselsättning och individens egna resurser. Detta är ett samarbete mellan utvecklingsenheten och socialtjänsten. Socialnämnden ser denna omställning till ett nytt arbetssätt som långsiktigt och förväntar inte stora effekter ännu.

Barn och unga

En placering på HVB, ett pågående skyddsärende (med förväntad kostnadstäckning från Migrationsverket) gör att resultatet är minus 1,5 mkr. Osäkerhet kring kostnadstäckningen har gjort att förväntad intäkt bokats bort varvid resultatet blir 1,3 mkr sämre än förväntat. Samtliga ärenden är överklagade, med oviss utgång. Familjehemsvården visar ett stort plusresultat (+ 1,2 mkr) tack vare minskat antal placeringar och att vi arbetat oss ur dyra konsulentstödda familjehemspaceringar. Insatsen stödfamilj har gått ned och lämnar för året ett plusresultat på nästan 400 tkr.

Vuxenstöd

Inför 2020 neddragning av en tjänst inom öppenvården. Ingen egen behandling har bedrivits och trycket har varit hårt för institutionsbehandling, varvid budgeten överskridits med -

1,6 mkr. Fokus har varit att nyttja egen öppenvård och göra få institutionsplaceringar. Det bedrivs ingen egen öppenvårdsbehandling för spelmissbruk utan tjänsten köps av annan kommun vid behov.

HVB ensamkommande

Under 2019 effektiviserades och minskades verksamheten för att kunna möta ett minskat behov och det har vi fortsatt med under 2020. I drift 2020 har funnits HVB-hem, stödboende och utslussverksamhet. Under året gjordes överenskommelse med övriga kommuner i länet om mottagandet för 2020, som innebär att Ånge kommun stått som mottagande kommun för länets alla anvisningar om ensamkommande (utom Härnösand). Det har inte varit så stort inflöde (bland annat med anledning av pandemin). Samma överenskommelse gäller 2021 och kommunen har också fått en högre tilldelning av kvotflyktingar för att kunna ta emot ensamkommande kvotflyktingar. Vi förberedde flytt av verksamheten till Fränsta men det blev inget då kommunen ändrade sig och inte behövde de lokaler vi bedriver verksamhet i till förskolelokaler. Ekonomiskt visar verksamheten ett resultat på - 1 150 tkr för 2020.

Socialpsykiatri

En verksamhet som varit eftersatt i många år men under andra halvan av 2020 anställdes en samordnare till socialpsykiatrin och verksamheten kunna starta upp och möta de behov som finns inom det området.

Utfall för IFO: -459 tkr

Stöd och omsorg

Gruppboende och daglig verksamhet

Stöd och omsorg har öppnat en tillfällig gruppboende. Eftersom behovet var svårbedömt var även budget svår att beräkna. Lokalernas utformning påverkar utfallet eftersom de inte är optimala för verksamheten. Ny gruppboende backade med - 1275 tkr

Övriga gruppboende har haft inne extraresurser vilket motsvarar totalt ca - 800 tkr. Dock har daglig verksamhet överskott i budget pga. Corona och minskad verksamhet.

Personlig assistans

I budget sakades pengar för ett tillfälligt utökad LSS, personlig assistans ärende vilket motsvarar -892 tkr

Övrig personlig assistans har gått plus pga. att staten betalar sjuklönekostnader inom personlig assistans

Korttidsvistelse

Ett nytt ärende har uppstått inom korttidsvistelse LSS. Motsvarar - 465 tkr

Familjehem/elevhem

Med en elev färre som genomgår gymnasieskola än prognosen +829tkr

Stöd och omsorg

Årets resultat hamnar på strax över 699 tkr plus i jämförelse med lagd budget. De största anledningarna är Coronapandemin. Staten har ersatt sjuklönekostnaderna vilket har minskat våra kostnader för de personliga assistansuppdragen. Den dagliga verksamheten har också

varit helt stängd under en period och delvis stängd under större delen av tiden och det har resulterat i lägre personalkostnader.

Det finns även ett överskott på ansvarsområdet för familjehem/elevhem då två av eleverna har avslutat sina studier på annan ort och inte behöver elevhemsplatsen.

Pandemin har även medfört att personer som är beviljade kontaktpersoner och eller ledsagning i större utsträckning tackat nej till insatser, av rädsla för att träffa andra under pandemin.

Socialpsykiatrien har ett överskott mot lagd budget. Det beror på att vi hade budget för hela året, men den som anställdes började under augusti månad.

Några ansvarsområden har lämnat ett minus i jämförelse med lagd budget. För ansvarsområdet med tillfällig utökning av personlig assistans blev underskottet knappt 900 tkr. Även ansvarsområdet 97214, korttidsvistelse, lämnade ett minus på 465 tkr och anledningen är att besluten blev större än vad vi kunnat förutse.

Gruppboenden Älvgården lämnar ett minus och anledningen är ett behov av utökad personalbemanningen i samband med sjukdom under den första delen av 2020.

Den nystartade gruppboenden (Spångens gruppboende) genererade ett minus mot lagd budget på drygt en miljon kronor. Avvikelsen förklaras med att omvårdnadsbehovet var större än vad vi kunnat förutspå samt att de provisoriska lokalerna inte är optimala för ändamålet.

Utfall för stöd och omsorg: + 699 tkr

Investeringar

Investeringsprojekt, tkr		Utfall 2020	Budget 2020
97101	IT-investeringar	450	500
97102	Renoveringar o bredband	76	200
97103	Vitvaror	0	100
97104	Myndighetskrav	89	450
97105	Förebyggande+taklyftar, sängar	580	557
97106	Möbler, sn	112	100
977823	Ny gruppboende	0	100
Summa		1 307	2 007

Socialnämnden önskar att xx tkr ombudgeteras 2021.

Särskilda boenden har gjort följande investeringar:

- Investeringskonto 97102, Renoveringar och bredband
 - 76 tkr för ett nytt kontor för enhetschef på Hallstaborg
 - 124 tkr finns kvar då p.g.a. pandemin kunde vi inte utföra ljudisolering gällande SSK lokalen i Furubacken.
- Investeringskonto 97104, Myndighetskrav

- 89 tkr använt till köp av en dekontaminator till Furubacken
- 361 tkr finns kvar för
 - Trygghetslarm gällande Utsiktens demensboende. Ett beslut togs i nämnde att lägga ned 10 boendeplatser där Utsikten läggs ned och därmed inget ny trygghetslarm behövs.
 - Nyckelskåp; på grund av reglerna så det finns pengar även som blev kvar.
- Investeringskonto 97105, Förebyggande
 - Hela investeringssumma, 579 tkr, användes till sängar, taklyftar och madrasser.
- Investeringskonto 97106, Möbler
 - 61 tkr användes av särskilda boenden till demensvänliga möbler, Hallstaborg.
 - 51 tkr har använts till möbler hemvård Öst.

2.4 Måluppfyllelse

2.4.1 Kommunfullmäktiges mål: Ett aktivt och levande näringsliv fyllt av nytänkande och kreativitet. Ett lokalt och regionalt engagemang och samarbete.

2.4.2 Kommunfullmäktiges mål: Goda förutsättningar att bo och leva i Ånge kommun. Att ha service, kommunikationer, idrott, kultur och en rik fritid som ökar trivselfaktorn.

2.4.2.1 Nämndens mål: Öka andelen elever som är behöriga till nationellt gymnasieprogram genom tre aktiviteter inom socialnämndens verksamhet, som bidrar till målet.

Påbörjat projekt med mental träning i skolan.

Översyn av mätmetoder för trygghet för skolungdomar påbörjad.

Handläggare på barn och familj påbörjat samarbete med elevhälsoteam på skolorna.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Fortsatt samverkan mellan socialnämnden och utbildningsnämnden, bland annat deltar socialtjänsten i elevhälsoteam på alla skolor, fältassistenter i skolmiljön, genom statliga medel arbeta med att främja psykisk hälsa i skolan, fortsatta samverkansträffar med skola/BUP	Handläggare på barn och familj har påbörjat samarbete med elevhälsoteam i skolan Projekt med mental träning i skolan påbörjat Översyn av mätmetoder för trygghet för skolungdomar påbörjad.

Mått	Period	Utfall
------	--------	--------

Mått	Period	Utfall
 Antal elever i årskurs 9 med godkända betyg	2020	
Kommentar Resultat har vid delårsrapport ännu inte kommit.		

2.4.2.2 Nämndens mål: Minska allvarliga fysiska skador till följd av fall (fallskadorna) inom särskilda boenden och hemsjukvård med 40%, jämfört med föregående år.

Minskning av allvarliga skador till följd av fall med 43,7% från föregående år.

2019 - 32 st.

2020 - 14 st.

Prioriterade aktiviteter	Kommentar
 Utbildning i fallprevention till omvårdnadspersonal	Två arbetsgrupper (Hallstaborg och hemtjänst mitt) har utsett fallcoacher som tillsammans med sjuksköterskor, arbetsterapeut och fysioterapeut gått Socialstyrelsens utbildning "ett fall för teamet". Tanken var att baspersonal skulle utbildas, men detta har inte varit möjligt.
 Att inom SÄBO och hemtjänst skapa team för att arbeta fallpreventivt	Två arbetsgrupper (Hallstaborg och hemtjänst mitt) har utsett fallcoacher som tillsammans med sjuksköterskor, arbetsterapeut och fysioterapeut gått Socialstyrelsens utbildning "ett fall för teamet". Dessa har dock inte "satts i drift" då det kräver utbildning av baspersonal och samarbete med denna för att få bäst effekt.

Mått	Period	Utfall
 En minskning av antal allvarliga fallskador bland de som är 80 år och äldre med 40% jämfört med 2019.	Halvår 2 2020	 Godkänd
Kommentar En minskning av allvarliga fallskador med 43,7%. 2019 - 32 st. 2020 - 14 st.		

2.4.2.3 Nämndens mål: Ökad självständighet för brukare i hemmet genom digitalisering. Två nya aktiviteter för digitalisering ska genomföras under året.

Digitala lösningar för nyöppnad gruppboende för ökad trygghet för de boende. Med larm och kameror.

E-tjänster för medborgare och brukare. Med ansökan för ekonomiskt bistånd samt orosanmälan för barn som far illa.

2.4.3 Kommunfullmäktiges mål: Utbildningsmöjligheter med hög kvalitet genom hela kedjan från förskola till vuxnas lärande. Att kunna tillgodose arbetslivets efterfrågan på kompetens.

2.4.3.1 Nämndens mål: Ökad frisknärvo bland anställda genom att korttidssjukfrånvaron minskar med 1%-enhet.

Målet är en minskning med 1%-enhet.

En ökning med 1,88%-enheter.. En möjlig förklaring är att personal varit tvungna att stanna hemma vid minsta förkylningssymptom, utifrån riktlinjer för hantering av Covid-19.

Mått	Period	Utfall
 frisknärvaro	2020	
Kommentar Målet är en minskning med 1%-enhet. En ökning med 1,88%-enheter.. En möjlig förklaring är att personal varit tvungna att stanna hemma vid minsta förkylningssymptom, utifrån riktlinjer för hantering av Covid-19.		

2.5 Medarbetare

Uthållighet i arbetet med Covid-19

Socialnämnden har varit en hårt pressad organisation under första halvåret och årets sista månader. Pandemin har inneburit hög arbetsbelastning på alla nivåer. Dock har all personal varit oerhört duktiga och ansvarstagande. Ordinarie verksamhet har ställt om till att skydda våra brukare och patienter från smitta.

Socialnämnden har följt sjukskrivningstalen noga. Det har varit svårt att göra jämförelse med 2019. Rekommendationerna har varit att alla medarbetare ska stanna hemma vid minsta symtom vilket alla tagit på största allvar.

Normalt ska sommaren vara återhämtning men av kända skäl har detta varit svårt. Samtidigt har inte slutet av året inneburit någon återhämtning. Det finns en oro för hur mycket belastning personalen tål.

Bemannings- och kompetensförsörjning

Arbetet med att finslipa arbetsmodellen för valfri sysselsättningsgrad och bemanningsövertagandet tog fart igen efter semestrarna. Men tvärstannade i november. Det fortsatta arbetet med införandet av rollen vårdbiträde behöver samköras med eventuella nedskärningar i antalet platser och ambitioner att i högre grad anpassa särskilda boenden till brukarbehov, ett arbete som också tog fart igen efter den första "coronaomställningen" men likt tidigare nämnda försök blev det även här tvärnit i november.

Arbetet med att hantera coronahotet mot våra brukare har medfört att tankar om chefsförsörjningen tagit ny fart. En modell som används under pågående pandemi kommer att utvärderas och vara en del i den framtida planeringen.

Hemtjänst

Har inte lyckats med att anställa sjuksköterskor på sjukdomsvikariat och längre vikariat i den utsträckning som skulle ha behövts. Verksamheten har tyvärr varit väldigt underbemannade under året. Dels bidrog pandemin till en högre frånvaro, men även att det överlag varit svårt att rekrytera vikarier på området.

En verksamhetschef färre, men en nyrekrytering av enhetschef på 50% för rehab. Två avgiftshandläggare har under hösten övergått till att tillhöra Ekonomienheten.

Omvårdnadsbehovet inom hemtjänsten har varit större än budgeten. Hemtjänstgruppen Alby/Haverö har utökats med anledning av att Spångbrogården upphörde att vara ett särskilt boende och att flertalet av de boende valde att få sin omvårdnad utförd av hemtjänstens personal.

Stöd och omsorg

En utökning av antalet medarbetare har skett inom stöd- och omsorg med ca: 13 personer. Det är dels den nystartade gruppboenden (Spångens gruppboende) och att en brukare valt kommunen som arbetsgivare i ett personligt assistansärende.

Det visade sig vara svårt att rekrytera utbildade stödpedagoger i tillräcklig omfattning, där behövs det en fortsatt fokusering på området.

2.6 Framtiden

Övergripande

Rent generellt ser Socialnämnden att kommunerna tillskrivs ett större ansvar. Trygg och säker hemgång, Nära vård, LSS utredningen (barn under 16 år), spelmissbruk och inriktning med förebyggande arbete i kommande översyn av Socialtjänstlagen, är några exempel.

Nära vård

Socialnämnden ser att det ökade kommunala ansvaret kommer att vara positivt för våra medborgare, som idag inte har samma förutsättning under kvällar och helger för tillgång till primärvård, som i större städer. Dock behöver staten omfördela medel från slutna vård till primärvård och hemsjukvård för att omställningen ska bli bra. Annars är det stor risk att enbart förflyttning sker av arbetsfördelning, men inga statliga medel. Kommunerna står för ca 30 % av vården.

Organisatoriska förändringar och kompetensförsörjning

Socialtjänsten behöver göra en anpassning inom äldreomsorgen för att säkerställa framtida behov. Socialnämnden har haft en överkapacitet av platser inom särskilda boenden de senaste åren, med en förskjutning till hemtjänst och hemsjukvård. Fler brukare väljer att bo hemma med insatser från hemtjänsten. Parallellt med detta visar all tillgänglig nationell statistik och regeringens riktade medel på att det om ca 5 år finns ett ökat behov av platser på särskilda boenden. Bredvid detta kommer redogörelser från kommuner att prognoserna för tillfället inte rimmar med verkligheten och att de har svårt att hitta en rimlig förklaring till utvecklingen. Att planera för detta samtidigt som socialtjänsten just nu har fler särskilda boendeplatser än liknande kommuner är en stor utmaning. Att följa långsiktiga prognoser och trender hos andra kommuner i landet blir avgörande för att kunna göra korrigeringar i tid.

Lokalförsörjningsplanen är ett strategiskt viktigt dokument för Socialnämnden. Behovet av ett trygghetsboende är påtagligt. Medborgare som inte kan bo kvar i sina hus, p.g.a. ålder eller någon form av handikapp, får närhet till viktiga samhällstjänster och social samvaro.

Forskning har visat att detta förskjuter åldersrelaterade problem med många år. Socialnämnden har ett pågående arbete med att ta fram en plan för hur behovet kan säkerställas i framtiden. Personalens kompetens och brukarnas behov är där viktiga delar, som behöver samspela med lokalers utformning och läge.

Även en ny gruppbostad lokaliserad i Ånge är i drift. Socialnämnden ser ett ökat behov inom LSS. Kommunen har fler personer 0-22 år med insatser enligt LSS än de flesta kommuner i landet, per invånarantal. Vilket också speglar sig i skolan och ställer stora krav på kompetens och resurser. Dessa personer blir äldre och behovet av ytterligare en gruppbostad är stor. På riksnivå sker en översyn av LSS vilket kan innebära förändringar framförallt vad gäller huvudmannskapet av personlig assistens.

En annan utmaning inför framtiden är att säkerställa att våra medarbetare har rätt kompetens. Socialnämnden ser att fler svårt multisjuka söker till särskilda boenden vilket innebär mer specialistvård. Även det psykiska måendet bidrar till utmaningar. Socialnämnden har idag nyckeltal som inte motsvarar den vård och omsorg som till viss del krävs. Till följd blir det extra kostnader för extra vak och förstärkt bemanning. Nyckeltalen behöver förändras och personalens kompetens behöver användas på ett smartare sätt.

Digitalisering

Digitaliseringen blir nödvändigt för att klara framtid uppdrag inom välfärden. Nära vård kan ske i hemmet om rätt utrustning finns för att koppla upp mot slutenvård och primärvård. Kommunens strategi för bredband och digitalisering är oerhört viktig för Socialnämnden. Annars kommer vi som kommun att skapa segregation och digitalt utanförskap. När Telia avvecklat koppartråden och ersatt med mobilnätverk märktes genast en försämring i täckningsgrad. Regeringen har tillsatt en utredare, som riktar sig mot socialtjänsten och framtiden. Glesbygderna har en stor utmaning med infrastrukturen, som är en förutsättning för utveckling. Ett exempel är socialnämndens trygghetslarm. Det fungerar inte ens med förstärkare i vissa områden. Om inget görs strategiskt av regeringen kommer vår kommun att uppleva ett digitalt utanförskap. Incitament finns inte hos privata aktörer i glesbygd där kundunderlag saknas.

Samverkan runt folkhälsa och förebyggande arbete

En oroväckande utveckling är den ohälsa som finns hos våra medborgare i arbetsför ålder. Socialnämnden behöver i sin verksamhet ställa om mot ett mer förebyggande arbete där socialpsykiatri och samarbete med regionen är nödvändig. Vår kommun är i behov av ett gemensamt strategiskt arbete kring folkhälsa för att inte belasta socialtjänsten i framtiden. Socialnämnden har ambitionen att utveckla det förebyggande arbetet.

En viktig fråga för att öka antal ungdomar som klarar sig genom skola och gymnasium med godkända betyg är att föräldrarna har sysselsättning och utbildning. Ånge kommun behöver fokusera på att få ut fler i sysselsättning och integrera våra utlandsfödda. Nationellt kan man se att det tar lång tid för gruppen nyanlända att komma i egen försörjning, utan subventioner. Den korta tid på 2 år i etablering är i de allra flesta fall inte tillräckligt. Ett gemensamt projekt inom kommunen finns. I detta ligger också den viktiga kompetensförsörjningen. Ånge kommun behöver fler personer i arbete.

2.7 Intern Kontroll

2.7.1 Att rutin för hantering av kontanta medel inte efterföljs

Kontrollmoment	Utfall	Förbättrande åtgärd	Status
<p>Kontroll av förebyggande åtgärder kontanthantering</p> <p>Vad kontrolleras? Synkronisering av rutin till en och samma för alla verksamheter Information på enheters APT om reviderad rutin</p> <p>Hur sker kontrollen? Kontroll av minnesanteckningar från APT Kontroll om rutin reviderats.</p> <p>När utförs kontrollen? Årsskifte 2020-2021</p> <p>Kommentar Ej genomförda aktiviteter. Revidering av rutin ej klar.</p>	<p>■ Större avvikelse</p>		

2.7.2 Brist på personal

Kontrollmoment	Utfall	Förbättrande åtgärd	Status
<p>Rekryteringar</p> <p>Vad kontrolleras? Antal rekryteringar där ingen med efterfrågad kompetens kunnat anställas</p> <p>Hur sker kontrollen? Förvaltningscheferna rapporterar</p> <p>När utförs kontrollen? Varje tertial</p> <p>Kommentar Efterfrågad kompetens har kunnat tillsättas. Dock har det varit svårigheter att rekrytera tillräckligt med personal med rätt kompetens under den värsta perioden av covid-19.</p>	<p>● Ingen avvikelse</p>		
<p>Hantering i strategisk ledningsgrupp</p> <p>Vad kontrolleras? Kontroll om kompetensförsörjning hanteras och dokumenteras på strategisk ledningsgrupp vid samtliga planerade möten</p> <p>Hur sker kontrollen? Granskning av anteckningar från möten</p> <p>När utförs kontrollen? Halvårsvis</p> <p>Kommentar Den strategiska ledningsgruppens planering har helt omkullkastats i samband med Covid-19. Viss långsiktig planering för kompetensförsörjning har kunnat genomföras, med pågående projekt som försörjning av sommarvikarier, titlaturbyte inom stöd och omsorg och införandet av vårdbiträden. Men som stående punkt</p>	<p>■ Större avvikelse</p>		

Kontrollmoment	Utfall	Förbättrande åtgärd	Status
vid mötena har den prioriterats bort till förmån för planering riktad mot hanteringen av pandemin.			

2.7.3 Ohälsosam arbetsmiljö

Kontrollmoment	Utfall	Förbättrande åtgärd	Status
<p>Skyddsronder</p> <p>Vad kontrolleras? Att riktad och allmän skydds rond är utförd.</p> <p>Hur sker kontrollen? Verksamhetschefer kontrollerar att verksamheterna dokumenterat allmän och riktad skydds rond.</p> <p>När utförs kontrollen? Allmän skydds rond utförs andra kvartalet. Riktad skydds rond utförs tredje kvartalet.</p> <p>Kommentar En majoritet av enheterna har inte en dokumenterad allmän skydds rond inom tidsspannet. Enheter har prioriterat arbetet med arbetsmiljöanalyser kopplade till Covid-19 och den allmänna skydds ronden har inte hunnit utföras inom tidsramen. Arbetet med att få till en gemensam skydds rond för socialnämndens verksamheter förlagda på kommunhuset har inte blivit verkligt, men kommer att lyftas vid KLK samverkan till hösten.</p>	<p>■ Större avvikelse</p>		

2.7.4 Persondataskyddet för brukare riskeras

Kontrollmoment	Utfall	Förbättrande åtgärd	Status
<p>Loggkontroller</p> <p>Vad kontrolleras? Att loggkontroller i Procapita utförs.</p> <p>Hur sker kontrollen? Undersöker om granskningsprotokoll för loggkontroller finns för tertialets månader.</p> <p>När utförs kontrollen? Varje tertial.</p>	<p>● Ingen avvikelse</p>		

2.7.5 risk att personuppgifter inte hanteras på rätt sätt

Kontrollmoment	Utfall	Förbättrande åtgärd	Status
<p>Loggkontroller (Kommunövergripande internkontroll som i socialnämndens internkontroll finns under process Informationssäkerhet)</p> <p>Vad kontrolleras? Att loggkontroller i Procapita utförts och dokumenterats</p> <p>Hur sker kontrollen? Undersökning om granskningsprotokoll for loggkontroller finns för tertialets månader</p>	<p>● Ingen avvikelse</p>		

Kontrollmoment	Utfall	Förbättrande åtgärd	Status
När utförs kontrollen? Tertial <i>Kommentar</i> Loggkontroller utförda.			